

МЕМОРІАЛЬНА ЕКСПОЗИЦІЯ НК

«У цій пам'яті є сотні імен»

Прозвучали сурми. У повній тиші студенти Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу ім. І. Франка називають ім'я загиблого Героя, дату й місце загибелі, підходять до скриньки пам'яті, відкривають її, покладають на скло червону гвоздику. І так 61 раз...

Саме стільки ящиків з-під гранат представлено на виставці «Сіверщина. Блок-пост пам'яті», яку вчорашній відкрив у Дідовецькому районному будинку культури. Виставкові вітрини привезла на Прилуччину ГО «Єдина родина Чернігівщини» з Чернігова, Семенівки, Сосниць, Корюківки, Ніжина, Коропа, Новгород-Сіверського, Носівки. Не всі райони області представлені на цій пересувній виставці – робота триває. Тринадцять загиблих Героїв Прилуччини ще не мають таких скриньок пам'яті. Голова ГО «Єдина родина Чернігівщини» Микола Шанський розповідає, що запозичив ідею подібної виставки у Павла Нетьосова, учасника пошукової місії «Вантаж 200», автора проекту «Блокпост Пам'яті» – пересувної виставки на основі речей, знайдених під час пошукових робіт на місцях боїв російсько-української війни. Вже створено 61 скринька пам'яті. Але загиблих Героїв і померлих учасників неоголошеної війни на Чернігівщині 180! Більшість родин об'єдналися в громадську організацію «Єдина родина Чернігівщини», яка має на меті патріотичне виховання молоді, гідне вшанування пам'яті захисників, що віддали своє життя за незалежність і свободу України. Директорка Дідовецького

районного будинку культури Наталія Пономаренко запропонувала привезти експозицію до Прилуцького району. Її ініціативу підтримало районне керівництво.

У цьому Будинку культури шостий рік відбуваються концерти на підтримку українських захисників, акції зібору волонтерської допомоги. Наталія Пономаренко намагається боротися з байдужістю у свій мистецько-просвітницький спосіб. В рамках проекту «Мужні» проводиться виставка «Сіверщина. Блокпост пам'яті». І вже в планах – екскурсії школярів району.

Директор прилуцького ліцею №10 Олександр Правосуд вважає, що кожен учень повинен побачити портрети і особисті речі своїх земляків, почути про їхній бойовий шлях, аби знати про війну і мати вдячність у серці. У його ліцеї діє музей АТО, де представлені артефакти війни і 56 бойових прапорів. Усі ці експонати збирав сам Олександр Правосуд, який разом із однодумцями ГО «Варта Прилуки» за два роки волонтерства перевіз на фронт понад 30 т допомоги, не один раз проїхав усю лінію зіткнення в Луганській і Донецькій областях.

Прилуччина втратила на цій війні 13 синів. Серед них – Герой України Олег Міхнюк з «Айдару». Він та боєць 25-ї повітряно-десантної бригади Віктор Маслов пройшли Афганістан. Валентина Бойка та Віктора Лавренчука з 1-ї танкової вбито одним снарядом у Пісках поблизу Донецького аеропорту. Григорія Матяша за життя знали як коваля по фестивалях та роботі у «Пирогові», «Українському селі», а загинув він у тих самих Пісках. Валерій Єгоров з 57-ї бригади пройшов майже 4 роки війни, звільняв Торезьк. Більше 4 років повертався додому Сергій Джевага. «Донбасівець»

на позивний «Серж» загинув під час виходу «зеленим коридором» Іловайська 29 серпня 2014, а був похований лише у листопаді 2018. Сергій Безгубченко з 1-ї танкової зустрів свою смерть під час нищівного обстрілу з території Росії українського табору в Дмитрівці. Майор Сергій Деркач того ж підрозділу загинув на Луганщині. Анатолій Потієнко загинув у Новогнатівці, Віктор Задорожний – у Кам'янці, Олег Санік – біля шахти «Бутівка», у Віктора Манжолі не витримало серце...

Родини загиблих хочуть долучитися до загального проекту і створити свої скриньки пам'яті. Лариса Біла, сестра Віктора Задорожного, привезла речі загиблого брата: воєнний квиток у крові, посвідчення учасника бойових дій, світлинки, військовий одяг. Перша скринька в районі. Дружина Сергія Джеваги Людмила переживає, що речі чоловіка згоріли під Іловайськом. Але побратими передали іконку і маленьку Біблію, які залишилися на базі. Знає, що вкладатиме до ящика-вітрини дружина Анатолія Потієнка Світлана. Мати загиблого Григорія Матяша, коли розповідала про сина, сказала: «Його смерть, як і більшості на війні, була не героїчною (сина вбило снарядом). Героїчним був їхній вибір стати на захист країни. Героїчним було їхнє життя».

Героїчною виставкою називають наш «Блокпост пам'яті».

У кожному ящику – життя нашого земляка. Родини продовжують подвиг синів, чоловіків, братів і батьків: доносять правду про війну, про своїх рідних. Люди на мирній території повинні знати, розуміти і пам'ятати, що відбувається на Донбасі. Там сьомий рік – війна.

Тетяна МИРГОРОДСЬКА

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НК

«Чернігівські силуети» від Людмили Студьонової

«Це моя професія, яку я люблю», – відповідає на вітання, подяки і схвальні відгуки Людмила Студьонова. Історикам і краєзнавцям авторку десятої книги, численних публікацій та бібліографічних покажчиків представляти не треба: понад півстоліття Людмила Валентинівна працює у Чернігівській обласній універсальній бібліотеці імені В. Короленка.

Для наших читачів нагадаємо. Людмила Студьонова – бібліотекарка-бібліографка. Краєзнавчиня. Журналістка. Людина енциклопедичних знань і непохитних принципів, що вмів все життя вчитися, наполегливо шукати, щедро ділитися знайденим і відкритим.

У бібліотеці ім. Короленка презентували книгу «Чернігівські силуети», до якої увійшли краєзнавчі статті, які авторка публікувала на сторінках місцевих газет, журналів та збірників протягом 25–30 років.

Сергій Горобець, кандидат історичних наук, співробітник Українського інституту національної пам'яті: «Я з тих, хто вчився на книжках Людмили Студьонової. «Чернігівські силуети» – вкрай важлива дослідницька робота, зроблена професійно. І це дешифра зробленою авторкою. Я це знаю, бо слідкую за її публікаціями. Про такі книги кажуть «настольні».

Тамара Демченко, кандидат історичних наук: «Усі сюжети і персонажі об'єднані Чернігівщиною... Людмила Студьонова не лякається складних тем».

Андрій Царенко, доцент кафедри філософії та культурології Національного університету «Чернігівський колегіум», доктор філософських наук: «Мета історика – зацікавити, нагадати і знову зацікавити читача. Людмила Студьонова віртуозно володіє цим умінням. Висновки авторки філософські. Її книга – це багаторічна пошукова робота і популяризація історичних постатей на доступній мові».

Андрій Курданов, голова Чернігівського районного осередку Національної спілки краєзнавців України: «Краєзнавчі книги виходять у світ завдяки меценатам. Науковець, підприємець і спонсор «Чернігівських силуетів» частину накладу передав для бібліотек області».

Олександр Коваленко, професор, президент клубу «Краєзнавець», голова Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України: «Краєзнавчі студії Людмили Студьонової, як і бібліографічна діяльність, стануть у нагоді багатьом поколінням дослідників історії нашого краю. Очікуємо нових книжок!»

Тетяна МИРГОРОДСЬКА

ПРОФЕСІЯ НК

Як колишня військова стала кутюр'є

Чернігівка Олена Ремезь майже 20 років служила в Збройних силах України. Сама з родини спадкових військових, і чоловік також колишній військовий.

За цивільною спеціальністю – кравчиня. Усе життя вона шила різні речі як на замовлення, так і для власного задоволення.

Олена тривалий час працювала в ательє, не залишила улюбленої справи, коли стала військовослужбовицею.

З 1994 року проходила військову службу на різних посадах, але через сімейні обставини наприкінці 2014 року вимушена була звільнитися. На той час була начальником приймального радіовузла, мала звання «прапорщик».

Певним чином відставку спричинило й те, що 23-річний син Олени – інвалід, діагноз – ДЦП, за фахом він – спеціаліст з IT-технологій.

Ідея відкрити власну справу з пошиття одягу належала саме йому. Він особисто розробив сайт в інтернеті, постійно наповнює його світлинами з готовою продукцією та виготовляє візитівки для клієнтів. Для жінки дуже важливим було

підтримати сина, його ідеї, навіть питання отримання доходу для неї не мало особливого значення.

Але й із армією майстриня не розлучалася: цікавила її військова мода, на волонтерських засадах жінка шила літні військові головні убори, так звані «мазепинки». Згодом стилізовані «мазепинки від пані Олени», схожі на головний убір українських січових стрільців, стали власним брендом.

– Літній варіант «мазепинки», який зараз є у військових, шила безпосередньо я, її приміряли перші особи держави та Збройних сил України. В подальшому такі кашкети потрапили й до українських бійців. Я була й кравчиною, й конструкторкою, й історичкою. Постійно треба було щось читати, розробляти різні варіанти, моделювати й шити так, щоб це сподобалося українським захисникам. І коли в березні 2015-го відбулася презентація, – це був справжній енергетичний вибух. Потім через соціальні мережі я отримувала численні замовлення на виготовлення мазепинок від військовослужбовців, прикордонників, нацгвардійців, добровольців, волонтерів та місцевих жителів. Надходили замовлення з Канади та Німеччини, – розповіла Олена Ремезь.

На фронт «мазепинки» та інші необхідні речі Олена передавала військовим абсолютно безкоштовно. Згодом вона пошла й модернізовану «мазепинку», що вирізнялася пластиком козирком. Загалом кравчиня розробила майже 60 різноманітних варіацій «мазепинок» – від військової до суто жіночої.

Олена розпочала власну справу – відкрила майстерню з пошиття різноманітного одягу.

– Треба мати не лише бажання, а й певні навички. Багато чому я навчилася на курсах перепідготовки для військовослужбовців, звільнених у запас «Україна-Норвегія» при Чернігівському національному технологічному університеті, тут здобула базову підготовку з ведення підприємницької діяльності, – розповідає Олена.

Відкриття такого бізнесу «коштувало» не менш ніж 120 тисяч гривень. Це й сучасне обладнання, меблі, манекени та багато іншого. Натомість і замовлень не бракує – і від магазинів, й індивідуальних. А кравчиня вже планує організувати власний кравецький гурток і навчати цій справі дітей.

Ігор БЕРЕЗИНСЬКИЙ,
спеціальний кореспондент (м. Чернігів)
Інформагентства МО України
АрміяInfo